

**Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра фінансів і економіки природокористування**

06-03-167

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до практичних занять та виконання самостійної роботи
з навчальної дисципліни „Фінансовий ринок” для
здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
спеціальності 072 „Фінанси, банківська справа та
страхування”
денної та заочної форм навчання**

Рекомендовано науково-
методичною комісією за
спеціальністю 072 „Фінанси,
банківська справа та страхування”
Протокол № 6 від 30 січня 2019 р.

Рівне – 2019

Методичні вказівки до практичних занять та виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни „Фінансовий ринок” для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 072 „Фінанси, банківська справа та страхування” денної та заочної форм навчання / Н.М. Кондрацька., О.В. Котик. – Рівне : НУВГП, 2019. – 23 с.

Укладачі:

Кондрацька Н.М., к.е.н., доцент кафедри фінансів і економіки природокористування

Котик О.В., асистент кафедри фінансів і економіки природокористування

Відповідальний за випуск: Л.В. Мельник, кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів та економіки природокористування

ЗМІСТ

1. Загальні рекомендації до вивчення дисципліни	3
2. Плани практичних занять	3
3. Задачі для вирішення	5
4. Методичні рекомендації щодо виконання розрахункової частини	15
5. Завдання для самостійної роботи.....	17
6. Питання гарантованого рівня знань.....	18
7. Рекомендована література	22

© Кондрацька Н.М., Котик О.В. 2019

© НУВГП. 2019

1. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дані методичні вказівки розроблені для студентів денної та заочної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 „Фінанси, банківська справа та страхування”.

Методичні вказівки мають за мету надати допомогу студентам у підготовці до практичних занять, виконанні самостійної роботи та складанні підсумкових модулів з дисципліни „Фінансовий ринок”.

В даній розробці наводяться основні питання підготовки студентів до практичних занять, задачі для вирішення, перелік тем самостійної та індивідуальної роботи, питання гарантованого рівня знань, а також перелік рекомендованої літератури.

Згідно навчального плану дисципліни передбачена форма підсумкового контролю – іспит. Оцінювання знань здійснюється за 100-бальною шкалою відповідно до Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НУВГП.

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Теоретико-методологічні засади організації та функціонування фінансового ринку

Практичне заняття 1.

Сутність, функції та структура фінансового ринку

Місце фінансового ринку в фінансовій системі. Класифікація фінансових ринків. Характеристика основних інструментів фінансового ринку.

Література [1, 2, 6, 9, 11, 14, 16]

Практичне заняття 2.

Учасники фінансового ринку

Учасники фінансового ринку та їх класифікація. Функціональний поділ учасників фінансового ринку. Інфраструктурні інституції фінансового ринку.

Література [1, 2, 6, 9, 10, 14, 16]

Практичне заняття 3.

Державне регулювання та саморегулювання фінансового ринку

Форми та структура державного регулювання на фінансовому ринку. Національний банк як орган державного регулювання фінансового ринку. Регуляторні повноваження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Роль саморегулювних організацій на фінансовому ринку.

Література [1, 2, 7, 8, 12, 13, 14, 16]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

Характеристика окремих сегментів фінансового ринку

Практичне заняття 4.

Грошовий ринок та ринок банківських позик

Структура і суть грошового ринку. Характеристика облікового ринку та його особливості. Характеристика міжбанківського ринку. Операції на міжбанківському ринку

Література [1, 2, 7, 8, 9, 14, 16, 18]

Практичне заняття 5.

Валютний ринок

Поняття і структура валютного ринку. Валютні операції на фінансовому ринку. Валютне регулювання та курсова політика Центрального банку.

Література [1, 2, 7, 8, 9, 14, 16, 18]

Практичне заняття 6.

Ринок капіталів

Структура ринку капіталів. Суть та функції кредиту. Банки як основні учасники ринку капіталів.

Література [1, 2, 7, 8, 9, 14, 16, 18]

Практичне заняття 7.

Ринок цінних паперів

Сутність, функції та принципи функціонування. Характеристика основних учасників РЦП. Загальна характеристика та класифікація цінних паперів.

Література [1, 3, 4, 10, 11, 14, 15, 16, 18]

3. ЗАДАЧІ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ

Задача 1. За допомогою фінансових таблиць визначте дисконтний множник у випадках:

Період, років	Дисконтна ставка, %
1	3
2	5
4	15
7	25

Задача 2. Яку суму необхідно покласти в банк, щоб через п'ять років отримати 3000 грн. Якщо ставка за депозитом 23 %?

Задача 3. При народженні дитини ви поклали на депозитний рахунок 12 тис. грн. Якою буде сума, отримана при досягненні нею доволіття, якщо відсоткова ставка 20 %, а) залишатиметься незмінною, б) зростатиме щорічно на 2 %?

Задача 4. За умовами кредитного договору ставка простих відсотків за перший місяць користування кредитом дорівнює 60 % річних, а з кожним наступним місяцем збільшується на 4 відсоткових пункти. Визначити суму відсотків за кредит у розмірі 20 тис. грн., взятий на 9 місяців.

Задача 5. Банк нараховує відсотки за складною ставкою 35 % річних. Визначити суму нарахованих відсотків, якщо вклад 4000 грн. було закрито через 3,5 року.

Задача 6. При видачі кредиту на 3 роки повинна бути повернена сума вдвічі більша. Визначити річну ставку відсотків, яку використовує кредитна спілка.

Задача 7. Визначити річну ставку складних відсотків, при використанні якої вклад за 5 років зростає у 3,6 рази.

Задача 8. Чи доцільним є інвестування 10000 грн. у інвестиційний проект, який принесе 2000 грн. через рік, 4000 грн. через два роки, і 8000 грн. через 3 роки? Дисконтна відсоткова ставка складає 20 % Для розв'язку скористайтесь часовою віссю.

Задача 9. Який з двох проектів повинен обрати інвестор якщо:

- за проектом А витрати складають 3000 грн. сьогодні і 5000 грн. через рік. Інвестиційний дохід становитиме 1000 грн. через рік, 4000 грн. через два роки і 7000 грн. через три роки.
- за проектом Б витрати складають 6000 грн. сьогодні і 2000 грн. через рік. Інвестиційний дохід становитиме 6000 грн. через рік, 4000 грн. через два роки і 2000 грн. через три роки.

Дисконтна ставка 10 %

Задача 10. За розрахунками експертів компанії за проектом становитимуть:

Період	Грошові потоки, грн.	Фактор еквівалента певності, %
через 1 рік	60 000	95
через 2 роки	70 000	85
через 3 роки	50 000	75
через 4 роки	40 000	65
через 5 років	10 000	45

Початкові інвестиції складають 12 тис. грн. Безпечна ставка 9 %. Чи доцільною є реалізація такого проекту, якщо враховувати фактор еквіваленту певності?

Задача 11. Ви вирішили щорічно протягом 5 років розміщати на депозитному рахунку інвестиційного фонду 2110 грн. Щорічно на вклад фонд нараховує 10 %. Визначити суму коштів, що акумулюється на початок 5 року, якщо відсотки нараховуються на кінець року.

Задача 12. Якою буде сума накопичена на депозитному рахунку через 7 років, якщо вкладати щорічно по 1500 грн., під 13 % річних, схема нарахування пренумерандо?

Задача 13. Визначити теперішню вартість суми купонних виплат облігації із наступними характеристиками: номінальна вартість 1000 грн., строк погашення 20 років, купонна виплата нараховується у розмірі 5 % від номіналу, необхідна норма віддачі 7 %.

Задача 14. Акціонерне товариство зобов'язується здійснювати дивідендні виплати у розмірі 300 грн. на початку періоду. Якою буде приведена вартість дивідендних виплат за 4 роки, якщо необхідна щорічна доходність 11 %?

Задача 15. Яку суму ви повинні відкладати щорічно протягом навчання, щоб оплатити навчання у магістратурі, вартістю 13 тис. грн.? Ставка за депозитами у вітчизняній валюті 24 %.

Задача 16. У пенсійний фонд у кінці кожного кварталу будуть вноситись 40 грн., на які також щоквартально будуть нараховуватись складні відсотки за номінальною річною ставкою 10 % річних. Визначити суму, накопичену у фонді за 25 років

Задача 17. Визначити суму, накопичену протягом 20 років, якщо у кінці кожного кварталу будуть вноситись 150 грн., на які також щоквартально будуть нараховуватись складні відсотки за номінальною річною ставкою 10 % річних.

Задача 18. Після виходу на пенсію через 25 років ви плануєте здійснити подорож, вартість якої 22000 грн. Яким повинен бути розмір щорічних внесків, котрі вносяться щорічно в кінці року? За умовами договору на депозит нараховуються складні відсотки за ставкою 20 % річних.

Задача 19. Визначити суми, накопичені у пенсійному фонді протягом 25 років. Якщо у фонд на початку кожного кварталу будуть вноситись 120,40 грн., на які також щоквартально будуть нараховуватись складні відсотки за номінальною річною ставкою 10 % річних.

Задача 20. Вкладник мав у банку суму депозиту у розмірі 10000 грн. Строк депозиту 12 місяців, ставка 18% річних, відсотки нараховувались наприкінці терміну дії. Проте вкладник звернувся до банку через 8 місяців після заключення договору. В депозитному договорі розмір компенсації у разі ініціювання розриву договору не обумовлений. Визначте суму компенсації, якщо облікова ставка НБУ дорівнює 8%, а ставка по депозитам до вимоги у цьому ж банку дорівнює 3,5%.

Задача 21. Вкладник має на меті заощадити 10000 грн. Розрахуйте, яку суму потрібно внести вкладнику на банківський

рахунок, щоб через 9 місяців отримати 10000 грн. Відомо, що банк запропонував вкладнику 2 види депозитів: із нарахуванням 15% річних у кінці терміну дії, і із нарахуванням 13,5% річних щомісяця з капіталізацією відсотків. Який із варіантів більше підійде вкладнику?

Задача 22. Ви вирішили щорічно на початку кожного року перераховувати до недержавного пенсійного фонду суми, на які будуть нараховуватись складні відсотки за ставкою 20 % річних. Визначити розмір внесків, необхідних для накопичення через 30 років суми 48000 грн.

Задача 23. Графічним методом визначте внутрішню норму доходності для проекту, витрати за яким становлять 20 тис. грн., а доходи 15 тис. грн. через рік та 10 тис. грн. через два роки.

Задача 24. Аналітичним методом визначте внутрішню норму доходності для інвестиційного проекту вартістю 50 тис. грн., за яким щорічно протягом 3 років доходи складатимуть 30 тис. грн.

Задача 25. Визичте чистий дисконтова ний дохід від проекту тривалістю 8 років, необхідна норма доходності 18 %. За проектом очікуються наступні грошові потоки:

Період життя проекту	Грошові потоки, грн.
0	-300 000
1	-200 000
2	10 000
3	50 000
4	100 000
5	150 000
6	150 000
7	200 000
8	50 000

Задача 26. Розрахуйте індекс прибутковості інвестиційного проекту із періодом життя 6 років, дисконтною ставкою 16 % та наступними грошовими потоками:

Період	Інвестиційні вкладення, грн.	Згенеровані доходи, грн.
на початок реалізації проекту	30000	
через 1 рік	40000	10000
через 2 роки	20000	10000
через 3 роки		30000
через 4 роки		50000
через 5 років		40000
через 6 років		10000

Задача 27. Яким є дисконтований та не дисконтований період окупності інвестиційного проекту, за умови, що дисконтна ставка 19 % ? Проект характеризується наступними показниками:

Період	Інвестиційні вкладення, грн.	Згенеровані доходи, грн.
на початок проекту	55000	-
через 2 роки	85000	35000
через 3 роки	-	85000
через 4 роки	-	100000
через 2 роки	-	75000

Задача 28. Номінал акції дорівнює 500 грот, од., оголошений розмір дивіденду на одну акцію - 70 грн., середня ринкова ставка відсотка -18 %. Визначте курсову ціну акції.

Задача 29. Якою буде ціна акції, якщо компанія сплачує дивіденди в розмірі 20 % від прибутку, який призначений для власників простих акцій. Ріст дивідендів щорічно становить 3 %. Поточний дивіденд – 2 грн. за акцію. Ціна сплаченого капіталу - 12 %.

Задача 30. Коефіцієнт дивідендних виплат корпорації становить 0,5 %. Дохід на просту акцію - 10 грн. Дивіденд, що сплачується за простими акціями, щорічно зростає на 6 %, ціна сплаченого капіталу - 20 %. Визначте ціну простої акції.

Задача 31. Облігація номіналом 1000 грн. випущена в обіг з терміном погашення через 3 роки. Купон в розмірі 20 % виплачується 2 рази на рік. Ринкова відсоткова ставка - 25 %. Облігація розміщується на первинному ринку з дисконтом 5 %. Чи доцільно інвестору купувати даний цінних папір.

Задача 32. Безкупонна облигація з терміном погашення 3 місяці продається на ринку за ціною, що складає 80 % від номіналу. Що вигідніше: купити облигацію чи розмістити гроші на депозиті в банку, при умові, що ставка за депозитом складає 80 %.

Задача 33. Облигація номіналом 500 грн. з купонною ставкою 4 % випущена на 4 роки. Визначте ціну облигації за умови, що очікуваний дохід складе: а) 10 %; б) 16 %; в) 8 %.

Задача 34. Підприємство купило 1 вересня дисконтні облигації, номіналом 100 грн. на вторинному ринку з доходністю 18,9 % річних, строк погашення цих облигацій 2 місяці. Розрахувати ціну, яку заплатило підприємство за облигації 1 вересня.

Задача 35. Підприємство Х купило облигацію підприємства У 1 вересня 2012 р. за 89,59 грн. Номінал облигації підприємства складає 100 грн., облигація процентна та емітована 1 липня 2012 року, погашення цих облигацій відбудеться 1 січня 2013 року. Визначити дохідність операції для підприємства Х, якщо це підприємство додержить облигації до 1 січня 2013 року, та відомо, що по цим облигаціям нараховувалось 60% річних.

Задача 36. Підприємство 1 вересня купило ОВДП на вторинному ринку з доходністю 48,9% річних, строк погашення цих ОВДП 2 місяці (1 листопада). Розрахувати ціну, яку заплатило підприємство за ОВДП 1 вересня.

Задача 37. Банк А купив ОВДП 01.01.2018 на вторинному ринку з доходністю 60% річних (строк погашення ОВДП 01.06.2012). 01.03.2012 продав ОВДП своєму клієнту, комерційній фірмі, з доходністю 58% річних та домовився з клієнтом, що на прохання останнього банк А викупить ці ОВДП до 01.06.2018 при цьому у строковому контракті про зворотній викуп банк фіксує ціну зворотного викупу на рівні 50 % річних (тобто 50 % нараховуються на суму контракту купівлі-продажу ОВДП). Визначити річну дохідність, яку отримує банк, якщо клієнт звернувся до банку з проханням викупити облигації за фіксованою раніше ціною: а) 01.04.2018; б) 01.05.2018.

Задача 38. Визначити ціну розміщення комерційним банком власних векселів, якщо номінал векселя складає 40 тис. грн., термін

платежу - через 6 місяців від дати складання, банківська ставка відсотку 16 % річних.

Задача 39. Визначити реальну процентну ставку, якщо номінальна доходність цінного паперу 20 %, а рівень інфляції 7 %.

Задача 40. Якою повинна бути ставка з поправкою на рівень інфляції 7 %, якщо необхідно забезпечити доходність на рівні 15 % річних на вкладені 80000 грн.

Задача 41. Розрахуйте ставку з поправкою на ризик неплатежу у розмірі 3 %, при умові, що необхідно забезпечити доходність вкладених у цінні папери 20000 грн. на рівні 23 %.

Задача 42. Інвестиції у цінні папери становлять 50 000 грн. вкладено на один рік з виплатою процентів за ним у кінці періоду. Початкова процентна ставка — 7 %. Визначити поправку на інфляцію та премію за ризик неповернення при очікуваному рівні інфляції 6 % та ризику неповернення 2 %.

Задача 43. Визначити процентну ставку в умовах інфляції та ризику непогашення при очікуваному рівні інфляції 4 % і ризику неповернення 5 %. Вкладення у фінансові активи у розмірі 8 000 грн. здійснено на один рік з виплатою процентів за ним при погашенні. Початкова процентна ставка — 8 %.

Задача 44. Вексель обліковується в банку за півроку до терміну його погашення. Місячний рівень інфляції складає 2 %. Визначити купонно-еквівалентну ставку, якщо облікова ставка банку 21 %

Задача 45. Визначити ефективну ставку складних відсотків, яка забезпечить отримання такої ж суми, що і квартальна ставка 18 %

Задача 46. Чи доцільно формувати портфель із наступних цінних паперів інститутів спільного інвестування:

Місяці	НЗВПФ «СТРАТЕГІЯ ІНВЕСТ», грн.	ЗНКІФ «Преміум-фонд», грн.
1	33	25
2	35	23
3	31	28
4	29	29
5	30	27

6	33	26
7	32	28
8	29	27
9	34	24
10	35	25
11	36	24
12	34	26

Задача 47. Клієнт просить у банку відкрити мультивалютну кредитну лінію на загальну суму 1 млн. грн. строком на 10 місяців. Бізнес-планом клієнта передбачається наступна завантаженість кредитної лінії:

1.01	1.02	1.03	1.04	1.05	1.06	1.07	1.08	1.09	1.10	дата
112100	450000	78500	658990	400000	200000	300000	412000	589000	451000	ЦІАН
25000	25000	25000	25000	25000	35000	50000	25000	25000	10000	УБР

Також відомо, що курс гривні до долару США складає 5,43 до 1.07, та 5,36 з 1.07 по останню дату розрахунку. Якщо зміну заборгованості за кредитною лінією позичальник проводить на перше число кожного місяця, визначте завантаженість кредитної лінії протягом всього строку договору, та обрахуйте ліміт, який дійсно потрібний позичальнику

Задача 48. Відомі наступні дані по курсу двох валют А/В на ринку протягом місяця:

Дата	Ціна відкриття	Ціна закриття	Мінімальна ціна за день	Максимальна ціна за день
01.07	5,1	5,2	4,8	5,5
02.07	5,3	5,2	4,6	5,7
03.07	5,0	5,3	4,7	5,8
04.07	4,8	4,6	4,0	5,7
05.07	4,8	5,0	4,2	5,5
06.07	4,2	4,0	3,5	5,1
07.07	3,9	3,7	3,0	4,2
08.07	3,7	3,2	2,5	4,3
09.07	4,1	3,9	2,8	4,6
10.07	4,5	4,2	3,3	5,3
11.07	5,2	5,0	3,9	6,1
12.07	5,4	5,9	4,2	6,4
13.07	5,8	6,2	5,0	6,8
14.07	6,1	6,2	5,5	7,0

Дата	Ціна відкриття	Ціна закриття	Мінімальна ціна за день	Максимальна ціна за день
15.07	5,3	5,0	4,5	6,7
16.07	4,7	4,5	3,8	6,2
17.07	4,3	4,1	3,5	5,9
18.07	3,9	4,0	3,0	5,5
19.07	4,2	4,4	3,3	5,0
20.07	4,6	4,8	3,8	5,2
21.07	4,8	4,5	3,9	5,4
22.07	5,3	5,0	4,2	6,1
23.07	5,5	5,9	4,6	6,4
24.07	5,2	5,5	4,6	6,2
25.07	5,0	5,0	4,5	5,9
26.07	5,4	5,5	4,8	6,3
27.07	5,9	5,3	4,8	6,8
28.07	5,7	5,2	4,5	6,4
29.07	5,2	5,0	4,4	6,0
30.07	5,6	5,3	4,7	5,9
31.07	5,5	5,9	5,0	6,2

Розрахувати загальну та спекулятивну доходність, побудувати графік курсу валют, який би відображав зазначені в таблиці ціни.

Задача 49. На основі дисперсійного аналізу визначте який цінний папір є більш ризиковим. Вихідні дані наведені в таблиці

Періоди	Ціна акцій Алчевського металургійного комбінату (ALMK), грн.	Ціна акцій Азовсталь (AZST), грн.
1	33	25
2	35	23
3	31	28
4	29	29
5	30	27
6	33	26
7	32	28
8	29	27

Задача 50. Спираючись на дані наведені в таблиці, визначте який із цінних паперів є найменш ризиковий, а який найбільш ризиковий.

Періоди	Акції Сумського машинобудівного НВО ім. Фрунзе (SMASH), грн.	Акції Стахановського вагонобудівного заводу (SVGZ), грн.	Акції Ужгородського Турбогазу (UZHT), грн.
1	32	23	28
2	23	24	27
3	34	25	26
4	48	24	29
5	54	23	28
6	68	25	27
7	54	26	28
8	35	23	29
9	32	23	28
10	38	22	26

4. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ ЧАСТИНИ

Для розв'язання задач слід використати формули:

Показник	Формула	Примітки
Накопичення анuitету пренумерандо	$FV = PV_A * A_{pre} = PV_A * \frac{(1+i)^n - 1}{i} (1+i)$	i_1, i_2, \dots, i_t - змінні відсоткові ставки; n_1, n_2, \dots, n_t - відповідні періоди, протягом яких діяли відсоткові ставки; FV - майбутня величина капіталу; PV - теперішня величина капіталу
Накопичення анuitету постнумерандо	$FV = PV_A * A_{post} = PV_A * \frac{(1+i)^n - 1}{i}$	
Дисконтування анuitету пренумерандо	$PV = FV_A * A_{pre} = FV_A * \frac{(1+i)^n - 1}{i(1+i)^n} (1+i)$	
Дисконтування анuitету постнумерандо	$PV = FV_A * A_{post} = FV_A * \left(1 - \frac{1}{(1+r)^n}\right) \frac{1}{r}$	
Чиста теперішня вартість (NPV)	$NPV = \sum_{n=0}^t \frac{P_n}{(1+i)^n} - \sum_{m=0}^k \frac{IC_m}{(1+i)^m}$	IC_m - величина грошових потоків інвестованих у m -му періоді; P_i - отримані грошові потоки у n -му періоді; i - ставка дисконтування.
Внутрішня норма доходності (IRR)	$\sum_{n=0}^t \frac{P_n}{(1+i)^n} = \sum_{m=0}^k \frac{IC_m}{(1+i)^m}$	
Індекс прибутковості і інвестицій (PI)	$PI = \frac{\sum_{n=0}^t \frac{P_n}{(1+i)^n}}{\sum_{m=0}^k \frac{IC_m}{(1+i)^m}}$	
Дисконтований період окупності	$\sum_{n=0}^t \frac{IC}{(1+r)^n} = \sum_{n=0}^t \frac{P}{(1+r)^n}$	
Дійсна вартість акції із постійно зростаючим розміром дивідендів	$P_a = \frac{D_0(1+g)^{t+1}}{k_a - g} = \frac{D_t}{k_a - g}$	D_n - розмір дивідендних виплат; N - номінальна вартість акції; i - ставка дисконтування; n - період обігу акції; g - розмір постійного приросту дивідендів; k - очікувана доходність акції
Розмір дивіденду у наступних періодах	$D_{t+1} = D_0(1+g)^{t+1}$	
Дійсна вартість облігації, що купується у період між виплатами дивідендів	$P_o = \sum_{i=1}^{n-1} \frac{C_i}{(1+r)^{t+f}} + \frac{M_n}{(1+r)^{n-1+f}} + (1-f) * C_i$	M - номінал облігації; C_n - розмір купонних виплат; r - ставка дисконтування; f - коефіцієнт корегування

Показник	Формула	Примітки
Ціна продажу облігації	$PV = \tilde{N}(1 - \frac{1}{(1+r)^n}) \frac{1}{r} + \frac{M}{(1+r)^n}$	дисконтних періодів; n - період обігу облігації; $\sum Y$ - сума усіх доходів за облігацією
Майбутня вартість накопичених купонних виплат за облігацією	$FV = C \frac{(1+i)^n - 1}{i}$	
Доходність до погашення облігації	$YTM = (\frac{\sum Y}{M})^{1/n} - 1 \%$	
Ринкова вартість векселя	$P_a = N - D = N(1 - k_B \frac{t}{T})$	k_B Банківсько-дисконтна ставка доходу; N - номінал векселя; D - дисконт векселя; t - термін погашення векселя; T - часова база
Облікова ставка банку за певний час до погашення	$k_B = \frac{N - P}{N} \frac{T}{t} =$	
Облікова ставка банку з врахуванням інфляції	$k_{Bi} = \frac{k_B + i \frac{T}{t}}{1 + i}$	
Індекс Фішера	$I_p = \sqrt{\frac{\sum p_1 q_0 \cdot \sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_0 \cdot \sum p_0 q_1}}$	
Середнє очікуване значення	$\bar{R} = M(R_i) = \frac{\sum_{i=1}^n R_i f_i}{\sum_{i=1}^n f_i} = \sum_{i=1}^n R_i p_i$	R_i - очікуване значення для кожного випадку вкладення фінансових ресурсів; p_i - ймовірність того, що дохід від інвестицій буде дорівнювати R_i ; \bar{R} - середнє очікуване значення; n - кількість вкладень фінансових ресурсів.
Дисперсія	$\delta^2 = \frac{\sum (R - \bar{R})^2}{n} = \sum_{i=1}^n (R_i - \bar{R})^2 p_i$	
Коефіцієнт варіації	$V_i = \frac{\sigma}{x} 100\%$	

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Студенти самостійно опрацьовують питання нищенаведених тем, використовуючи рекомендовану літературу (табл. 1).

Таблиця 1

Рекомендовані завдання для самостійної роботи

№	Тема самостійної роботи	Короткий зміст	Рекомендована література
1	2	3	4
1	Сутність, функції та структура фінансового ринку	Місце фінансового ринку в фінансовій системі. Класифікація фінансових ринків. Характеристика основних інструментів фінансового ринку. Структура зарубіжних фінансових ринків. Особливості розвитку фінансового ринку України з 1991 року. Основні напрямки розвитку фінансового ринку, перспективи в Україні.	1, 2, 6, 9, 11, 14, 16
2	Учасники фінансового ринку	Учасники фінансового ринку та їх класифікація. Бюро кредитних історій: структура, повноваження, проблеми та перспективи. Фонд гарантування вкладів: структура, повноваження, проблеми та перспективи. Рейтингові агентства: особливості діяльності.	1, 2, 6, 9, 10, 14, 16, 20, 21, 22, 23, 25
3	Державне регулювання та саморегулювання фінансового ринку	Структура та повноваження Національного банку України. Структура та повноваження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України. Структура та повноваження Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України.	1, 2, 7, 8, 12, 13, 14, 16, 20, 21
4	Грошовий ринок та ринок банківських позик	Основні показники та характеристика облікового ринку. Основні показники стану міжбанківського ринку.	1, 2, 7, 8, 9, 14, 16, 18, 24

№	Тема самостійної роботи	Короткий зміст	Рекомендована література
1	2	3	4
5	Валютний ринок	Валютний курс. Крос-курси валюти. Конверсійні операції на валютному ринку. Курсова політика Національного банку України. Особливості організації та функціонування ринку Forex. Криптовалюти сутність, загрози та перспективи розвитку.	1, 2, 7, 8, 9, 14, 16, 18, 24
6	Ринок капіталів	Стан та структура банківських кредитів. Діяльність небанківських кредитних інституцій.	1, 2, 7, 8, 9, 14, 16, 18, 24
7	Ринок цінних паперів	Особливості створення та функціонування основних учасників РЦП. Еволюція типів та функцій цінних паперів в Україні та світі. Особливості функціонування фондових бірж в Україні та світі. Фондові індекси.	1, 3, 4, 10, 11, 14, 15, 16, 18, 20, 22, 24

6. ПИТАННЯ ГАРАНТОВАНОГО РІВНЯ ЗНАТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

1. Сутність мета та завдання фінансового ринку.
2. Функції фінансового ринку.
3. Класифікація фінансового ринку.
4. Сутність та структура фінансових активів.
5. Основні характеристики фінансового активу.
6. Фірми, домогосподарства та держава як учасники ринку.
7. Поділ учасників фінансового ринку за функціями.
8. Емітенти та інвестори на фінансовому ринку.
9. Інституційні інвестори на фінансовому ринку.

10. Інфраструктурні інституції фінансового ринку.
11. Необхідність, мета та завдання державного регулювання фінансового ринку.
12. Органи державного регулювання фінансового ринку.
13. Функції саморегулювання фінансового ринку.
14. Національний банк його структура та функції.
15. Регуляторні повноваження Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг.
16. Сутність та завдання ціноутворення.
17. Принципи ціноутворення.
18. Емісійна, балансова, номінальна та облікова ціна фінансових інструментів.
19. Курсова, біржова та дисконтована ціна фінансових інструментів.
20. Функції цін на фінансовому ринку.
21. Нарощення і дисконтування.
22. Нарухування процентів за схемою, коли отримані відсотки вилучаються на споживання.
23. Розрахунок майбутньої вартості активів коли термін дії угоди не відповідає цілій кількості років.
24. Розрахунок майбутньої вартості активів у разі зміни ставки відсотка.
25. Розрахунок майбутньої вартості активів у випадку, коли отримані відсотки реінвестуються.
26. Накопичення за схемою складного відсотка, якщо проценти нараховуються кількарарово протягом періоду.
27. Накопичення за схемою складного відсотка, якщо термін угоди не відповідає цілій кількості років.
28. Накопичення за схемою складного відсотка для змінної ставки відсотка.
29. Знаходження теперішньої вартості фінансових активів.
30. Поняття грошового потоку.
31. Види грошового потоку.
32. Нарухування відсотків за схемою постнумерандо.
33. Нарухування відсотків за схемою пренумерандо.
34. Накопичення ануїтету.
35. Дисконтування ануїтету.
36. Використання показник середнього очікуваного значення для вимірювання ризику на фінансовому ринку.

37. Дисперсія та середнє квадратичне відхилення, як показники вимірювання ризику на фінансовому ринку.
38. Коефіцієнт варіації як відносний показник що слугує для вимірювання ризику на фінансовому ринку.
39. Модель оцінки капітальних активів.
40. Аналіз β - коефіцієнтів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ХАРАКТЕРИСТИКА ОКРЕМИХ СЕГМЕНТІВ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

1. Структура та суть грошового ринку.
2. Суб'єкти грошового ринку.
3. Об'єкти грошового ринку.
4. Попит та пропозиція на грошовому ринку.
5. Відсоткові ставки на грошовому ринку.
6. Обліковий ринок та його структура.
7. Інструменти облікового ринку.
8. Структура та суть міжбанківського ринку.
9. Міжбанківські депозити.
10. Міжбанківські кредити овердрафт.
11. Міжбанківські кредити овернайт.
12. Операції РЕПО на міжбанківському ринку.
13. Ломбардні кредити.
14. Валюта. Конвертованість валюти.
15. Валютний курс та його види.
16. Котирування на валютному ринку.
17. Валютний ринок та його структура.
18. Сутність та значення відкритої позиції з продажу й купівлі валюти від власного імені і за власний рахунок.
19. Поточні валютні операції.
20. Валютні операції пов'язані з рухом капіталів.
21. Валютне регулювання на фінансовому ринку.
22. Повноваження Центрального банку на валютному ринку.
23. Методи валютного регулювання.
24. Становлення та розвиток валютного ринку в Україні.
25. Суть ринку капіталів та його відмінність від грошового ринку.
26. Учасники ринку капіталу.
27. Суть кредиту та його роль в економіці.
28. Роль банків на ринку капіталів.

29. Активні та пасивні операції комерційних банків на фінансовому ринку.
30. Банківський кредит та його особливості.
31. Джерела та принципи банківського кредиту.
32. Класифікація банківських кредитів.
33. Держава на ринку капіталів.
34. Особливості грошово-кредитного регулювання.
35. Поняття, завдання фондових бірж, їх функції
36. Члени фондової біржі.
37. Історія розвитку ринку цінних паперів.
38. Вимоги та порядок створення окремих учасників ринку.
40. Класифікація цінних паперів.
40. Управління та регулювання діяльності фондових бірж.
41. Поняття біржової угоди та їх класифікація.
42. Біржові котирування та біржові списки.
43. Інформація про діяльність фондових бірж.
44. Агенти, маклери та спеціалісти на фондовій біржі.
45. Діяльність брокерів та дилерів на фондових біржах.
46. Спекулянти на фондових біржах.
47. Діяльність фондових бірж в Україні.
48. Біржові індекси: сутність та призначення.
49. Види біржових товарів.
50. Програмне забезпечення біржових торгів.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Буднік М. М., Мартюшева Л. С., Сабліна Н. В. Фінансовий ринок : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2009. 334с.
2. Павлов В. І., Кондрацька Н. М. Формування інституційної системи ринку цінних паперів в Україні : монографія - Рівне НУВГП, 2011. 294 с
3. Фінансовий ринок: нач. посібник за заг. Ред. Арутюнян С.С./ Арутюнян С.С., Добринін Л.В., та інші. К.: Гуляєва В.М., 2018. 484 с.

Допоміжна література

4. Бердникова Т. Б. Оценка ценных бумаг : учебное пособие. М. : ИНФРА, 2004. 144 с.
5. Економічна енциклопедія : у трьох томах. Т3 / редкол. : С. В. Мочерний та інш. К. : видавничий центр „Академія”, 2002. 952 с.
6. Маслова С. О., Опалов О. А. Фінансовий ринок : навч. посіб. 3-є вид., виправл. К. : Каравела, 2004. 344 с.
7. Про банки та банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2001. № 5-6. С. 30.
8. Про державне регулювання ринку цінних паперів : Закон України від 30.10.1996 № 448/96-ВР. Введений в дію Постановою Верховної Ради України № 475/96-ВР від 30.10.96. Відомості Верховної Ради. 1996. № 51. С. 293.
9. Про Національну комісію з цінних паперів та фондового ринку : Положення затверджене Указом Президента України від 23.11.2011 р. №1063/2011. Дата оновлення: 07.04.2015. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
10. Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг : Положення затверджене Указом Президента України від 23.11.2011 р. №1070/2011. Дата оновлення: 23.11.2011. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1070/2011>
11. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Закон України від 12.07.2001 № 2664-III. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2002. № 1. С. 1.

12. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. Відомості Верховної Ради (ВВР). 2006. № 31. С.268.

13. Мозговий О. М. Фондовий ринок : навч.-метод. посібн. для самост. вивч. дисц. (спец «Менеджмент» і «Міжнародна економіка»). К. : КНЕУ, 2001. 96 с.

14. Рубцов Б. Б. Мировые рынки ценных бумаг. М. : из-во „Экзамен”, 2002. 448с.

15. Солодкий М. О. Біржовий ринок. К. : Джерела М, 2002. 336 с.

16. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : навч. посібн. / 2-е вид., випр.і доп. К. : Знання - Прес, 2003. 535 с.

17. Merton R. Financial Innovation and the Management and Regulation of Financial Institutions. NBER Working Paper 5096. Cambridge, Mas., April.1995

18. Fundamentals of corporate finance. / Richard A. Barealey, Stewart C. Myers, Alan J. Marcus. McGraw-Hill, Inc., USA, 1995. p. 107-128.

Електронні джерела

19. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.mifin.gov.ua>.

20. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.ssmc.gov.ua> (дата звернення: 26.06.2018).

21. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. URL: <http://www.dfp.gov.ua>.

22. Офіційний сайт фондової біржі „ПФТС”. URL: <http://www.pfts.com>.

23. Офіційний сайт фондової біржі „Українська біржа”. URL: <http://www.ux.ua/>

24. Офіційний сайт фондової біржі „Перспектива”. URL: <http://fbp.com.ua/>

25. Офіційний сайт Національного депозитарію України. URL: <http://csd.ua/>

26. Офіційний сайт офіційний сайт Української асоціації інвестиційного бізнесу.. URL: <http://www.uaib.com.ua>.